

**П'ЄР
ЛЕМЕТР**

**ТРИ ДНІ
Й ЖИТТЯ**

Харків
«ФОЛІО»
2019

1

Наприкінці грудня 1999 року Боваль спіткало кілька дивних і трагічних подій, серед яких на першому плані стояла, звісно, згуба малого Ремі Десмедта. У тому вкритому лісами краю, де життя тече не поспіхом, раптове зникнення хлопчика викликало жах, і багатьом здалося провістю нових катастроф.

Для Антуана, який опинився у серці цієї драми, все почалося зі смерті пса Улісса. Не пробуйте здогадатися, чому його хазяїн пан Десмедт дав біло-рудому дворняці худому, як тріска, і циботому, імення міфічного героя, бо то все одно лишиться ще однією таємницею цієї історії.

Десмедти були сусідами, і Антуан, якому тоді було дванадцять, тим більше прив'язався до пса, що його матір ніколи й чути не хотіла про тварину в домі — kota, собаку чи хоч хом'яка — від них тільки один бруд.

Улісс охоче підходив до паркана, коли Антуан його гукав, і часто бігав за хлопчачою зграєю аж до ставка чи до лісу, а коли Антуан вирушав туди сам, то завжди гукав пса із собою. Він помітив, що говорить з ним, як із приятелем. Пес з увагою й серйозністю слухав, схиливши голову, а потім давав драла, що означало: щирій бесіді край.

У кінці літа весь гурт шкільних друзяк був заклопотаний спорудженням куреня в лісі, на узгір'ї Сент-Есташ. Ідея нале-

жала Антуанові, але Тео за звичаєм подав її як свою власну й став верховодити на будівництві. Його панування над зграєю однокласників ішло від того, що він був найбільшим на зріст і сином мера. А такі речі дуже важать, тим паче в такому містечку, як Боваль (де за очі лають, а потім усе одно переберуть, і де мер уважається святим покровителем, а його син — спадкоємцем трону, і ця ієрархічна свідомість, що зароджується серед місцевих крамарів, перетікає у ширшу громаду й просочується аж крізь шкільні стіни). Крім того, Тео Вейзер був найгіршим учнем у класі, що в очах товаришів було як доказ сильного характеру. Коли батько давав йому прочухана — а це траплялося нерідко — Тео пишався синцями, неначе даниною, що її вищі створіння мусять платити довоколишній сірості. Він також справляв сильне враження на дівчат, відтак викликав у хлопців острах і захоплення, але не приязнь. Щодо Антуана, то він ані замірявся, ані заздрило. Йому для щастя вистачало й спорудження куреня, а верховодити було не обов'язково.

Усе пішло інакше, відколи Кевіну на день народження подарували плейстейшен. Ліс Сент-Есташ швидко спустів, бо всі бігли грати до Кевіна, чия мати казала, краще тут, ніж у лісі чи коло ставка, де казна-що може трапитися. Проте Антуанова матуся засуджувала безкінечне сидіння без усякого руху, до того ж ті ігри тільки задурюють голову, і вона не пускала його до Кевіна. Антуан спочатку повстав проти такого рішення, і не так заради відеоігор, як через те, що лишився без товариства. Щосереді і щосуботи йому було самотньо.

Він збавив чимало часу з Емілі, дочкою Мушотів, вона теж мала дванадцять років і була золотоволосою, мов курча, кучерявою, з бісиками в очах, лукавим личком, із тих, хто хоч кому заб'є памороки, навіть Тео на неї задивлявся, але гратися з дівчинкою — то зовсім інша річ.

Тоді Антуан знову подався до Сент-Естаського лісу і заходився ладнати інший курінь — цього разу на дереві, між гілками граба, метрів за три від землі. Він тримав проєкт у таємниці, наперед смакуючи свій тріумф, коли друзі, збайдужівши до плейстейшена, повернуться до лісу й побачать його споруду.

На цю справу пішло чимало часу. Він назбирав на тартаку клаптів брезенту, щоб затулити прогалени між гілками, шмат руберойду для даху, якоїсь матерії для краси, а ще й прилаштував поличку для скарбу, але кінця будівництву видно не було, тим паче, що за браком завчасно продуманого плану він мусив кілька разів усе переробляти. Протягом кількох тижнів на хижу йшов весь його час, і вона заповонила його думки так, що збереження таємниці стало нестерпним. У колежі він якось натякнув, мовляв, на них чекає такий великий сюрприз, що всім аж заціпить, але це не викликало жодного інтересу. Тієї пори гурт друзів аж тіпало в очікуванні нової версії «Томба Рейдера», і всі тільки про те й говорили.

Увесь час, присвячений хижі, Антуановим товариством був пес Улісс. Помочі він не приносив ніякої, але був поряд. Його вірність навела Антуана на думку про підймальний пристрій, завдяки якому Улісс міг би дістатися до верховіття й сидіти разом із ним у халабуді. Відбувся новий рейд на тартак, аби поцупити блок, знайти кілька метрів вірьовки та кілька дошок для підмостка. Підймач, що став останнім акордом конструкції, і якій він додав інженерної довершеності, потребував іще кількогадинних випробувань, значна частка котрих була згаяна на біганину за собакою, у якого перспектива підйому на дерево після першої ж спроби викликала панічний страх. Підмосток зберігав горизонтальне положення тільки завдяки палиці, якою доводилося підпирати його лівий бік. Результат був не цілком задовільним, та Улісс таки діставався нагору. В процесі піднімання він жалібно й пискляво скавчав, і щойно

Антуан і собі залазив на дерево, пес, тремтячи, пригортався до нього. Антуан вдихав його запах, гладив і аж заплющував очі від задоволення. Зворотний шлях був легшим, бо Улісс, не чекаючи, доки підмосток опуститься до кінця, прудко зіскакував на землю.

Антуан поприносив туди різні речі, знайдені на горищі, — ліхтарик, стару ковдру, паперу й олівців, інші предмети, що потрібні для самостійного життя у хижі, власне, майже самостійного.

З цього не слід робити висновок, що Антуану була до душі самота. Тієї пори він виявився самотнім у силу речей, а головню через те, що мати не терпіла відеоігор. Антуанове життя наїжачувалося на нього законами і правилами, які пані Куртен ухвалювала так само регулярно, як і творчо. Маючи цілісний характер, після розлучення вона стала жінкою з неситними принципами, як це часто трапляється з матеріями-одиначками.

За шість років перед тим батько Антуана скористався зміною роботи, аби змінити жінку. Заразом із заявою про переведення до Німеччини він подав і заяву про розлучення, яку Бланш Куртен сприйняла трагічно, і це було тим більш дивним, що їхнє подружжя так і не стало щасливим, а після народження Антуана інтимні стосунки стали драматично нечастими. Після від'їзду пан Куртен ніколи не бував у Бовалі. Він пунктуально надсилав подарунки, які ніколи не збігалися з бажаннями сина, — іграшку для шістнадцятилітніх, коли йому було вісім, і для шестилітніх, коли йому сповнялося одинадцять. Якось Антуан поїхав до нього у Штуттґарт, але за три довгих дні вони так і не збагнули, що одне одному сказати, після чого за мовчазною згодою більше не робили спроб побачитися. Куртен так само не був запрограмований на батьківство, як його жінка на заміжжя.

Та прикра поїздка зблизила Антуана з матір'ю. Після повернення зі Штуттґарта йому здалося, що її суворість і ретельність були породженням її самотності, її суму, і він поглянув на неї по-новому й із певним трагізмом. І, звісно ж, як усякий хлопчик такого віку, він відчув відповідальність за неї. Нехай вона була жінкою дратівливою (а часом її було несила терпіти), але він роздивився в ній щось таке, що треба прощати, і воно переважило все інше — буденне життя, її вади, характер, обставини... Додавати матері нещастя вдалося Антуанові абсолютно неприпущеним. І певність цього стала назавжди несхитною.

Унаслідок цих обставин, помножених на його стриману вдачу, Антуан був радше депресивною дитиною, і ця риса тільки поглибилася з появою у Кевіна плейстейшен. У трикутнику між відсутнім батьком, суворою матір'ю та недосяжними друзями Улісс, звичайно ж, посів центральне місце.

Його смерть і те, як вона сталася, виявилися для Антуана нищівним ударом.

Хазяїн Улісса — пан Десмедт був чолов'ягою мовчазним, гнівним, міцним, мов дуб, із кошлатими бровами і виразом розлюченого самурая, завжди певний свого, з тих, кого на свою думку швидко не навернеш. А ще й забіяка. Він був усього тільки робітником на фабриці «Вейзер. Дерев'яні іграшки. Засновано у 1921 році» — провідному підприємстві Боваля, де його трудовий шлях устилався сутичками та сварками. Його навіть мало не вигнали, коли він за присутності всіх підняв руку на пана Мушота, який працював там майстром.

У нього була дочка років п'ятнадцяти — Валантіна, яка вчилася на перукарку в Сент-Ілері, та шестирічний син Ремі, безмежно захоплений Антуаном, за котрим ходив невідступно, коли це було можливо.

3MICT

1999

1.	7
2.	18
3.	28
4.	38
5.	50
6.	53
7.	63
8.	78
9.	89
10.	95
11.	105
12.	111
13.	116
14.	123

2011

15.	.129
16.	.149
17.	.160
18.	.171
19.	.176

2015

20.	.187
-------------	------

ПОДЯКИ.	.200
-----------------	------